

Kroniek van de voormalige Beekse Heimolen tussen Gorp en Groot Loo

door Jan van Helvoirt

In de gevel van de boerderij van Bierkens op het Groot Loo kunnen we 'Heimolen' lezen, doch het pand heet in de volksmond nog altijd de 'Nieuwe Heimolen'. De boerderij van de buurman Stevens heet de 'Oude Heimolen' en dat was eeuwenlang *het Molenaarshuis bij de Heimolen*. Aan de Gelderstraat stond schuin tegenover de huidige Akkermolen of Esbeekse Molen, vroeger trouwens ook een prachtige standaardmolen, eveneens een 'Molenhuis'. De norbertijnse abdij van het Park in Heverlee bij Leuven was in 1581 eigenaar van de Heimolen die in dat jaar omwaaide. In 1586 werd de Heimolen tot in de grond toe afgebrand door de plunderende soldaten van de graaf van Hohenlo. Op kerstdag 1597 brak de opnieuw opgebouwde standaard windmolen en viel om. Herman Sebastiaens verhuurde in 1609 aan Jan Wouter Lodewijckx Verrijth een hoeve aan het Groot Loo bij de Heimolen. In 1645 verbrandde de Heimolen wederom tot in de grond. In 1665 bezaten de broers Lodewijck Verrijth uit Oirschot en Jan Verrijth uit de Beekse Voort de molen. In 1674 bezweek de windmolen opnieuw, maar nu tijdens een gigantische storm. Ook de oude gebodenlinde op de Beekse Markt legde wellicht toen het loodje en werd twee jaar later de huidige linde geplant. In 1675 kocht Maria Hanegraaf, de zuster van de Beekse chirurgijn, de Heimolen. De schepen Niclaes Daniels uit Gorp werd op 22 september 1690 door woedende boeren uit het Groot Loo met klippels zwaar mishandeld over het schouwen 'int gebergte' bij de Heimolen.

De weduwe van mr. Jan Rijsbosch bezat in 1690 het 'Heiveld aan de Heimolen'. In juli 1699 werd een kar met koren tussen Poppel en de Heimolen, er lag toen tussen die twee plaatsen nog de aloude *Bosschebaan*, aangehouden en in beslag genomen. Het begijntje Isabella Hermans bezat in 1711 het Bos bij de Heimolen. In 1716 verkocht Hendrik Jansen van Tulder de Heimolen ook wel *de Doornberg* genaamd (doorn=zandrug) voor 3800 gulden. In 1716 vond er een 'belijding' (=inspectie) plaats van de Heimolen, gekocht door Peter van Andel. Als gevolg daarvan moesten de onderliggende 'muerkens' vernieuwd worden. Adriaan van der Maayden, molenaar op de Heimolen, pleegde op 1 november 1735 een aanslag op de borgemeester Peter Bosmans, de president Pieter van Andel en Meester Marten de With. Cornelia Adriaen Princen kocht in 1739 met haar broers en zussen *de coorn wintmoolen den Dorenberg ofte Heimolen*. De kinderen Woestenburg bezaten in 1753 de Heimolen. Huybert van Gijzel moest na het schouwen in 1765 de beer (=waterdoorlaat) bij het huis van de Heimolen open maken. Godefridus Engelen huurde in 1775 de Heimolen met huis, stal en schuur van Huybert van Gijzel.

In 1794 begon men met de 'Opmetingen der Landerijen', een soort voorbereiding van het latere Kadaster, op het Loo aan de Heimolen. In 1800 werd Willem Pijnenburg beboet omdat de brug bij de Heimolen defect was. Jan Baptist Loots uit Casteren huurde in 1802 de Heimolen. De molenaar van de Heimolen maalde in 1805 ¼ zak tarwe en 300 zakken rogge. Cornelis Woestenburg verhuurde in 1817 aan Cornelis Kruyssen de 'Koren, Boekwijt en Schorsmolen' zijnde windmolen de Heimolen met een huis en schuur op 't Loo. De kaarsenmaker Johannes Ketelaars verkocht in 1840 een dennenbos bij de Heimolen. Antonie Woestenburg deed in 1854 de 'Standaardmolen, Graan- en Schorsmolen' de Heimolen en staande aan het Loo, van de hand. In mei 1857 werd de Heimolen, kadastraal sectie H nr. 94 en groot 0-6-20 ha, gesloopt. In verband met de kosten van de aanleg van de Grindweg van Hilvarenbeek naar Tilburg verkocht de gemeente in 1857 heide van de Roovertsche Dijk tot aan de Vijver van Pijnenburg bij de Heimolen en verder *de Reep* waar de voormalige fiere standaardmolen had gestaan. Zoals reeds hierboven aangehaald betrof deze Heimolen een

‘standaardmolen’. Maar het restaureren van zo’n prachtige historische ‘spilmolen’ is in Beek ... toch niet standaard!

HOUTVERKOOPINGEN.

DE NOTARIS
F R E N C K E N

zal

VERKOOPEN:

Op Dinsdag den 3 Februari 1880,
te *Hilvarenbeek*, aan den ouden Heimolen,
48 koopen schoon Schaarhout.
Bijeenkomst, Stede ANDRIES DEKKERS.

Op Woensdag den 4 Februari 1880,
te *Diessen* in het hoekske, op de Stede,
bewoond door de kinderen MARINUS DE GRAAF,
 90 koopen Eikeboomen, waaronder
van 2 Meter omtrek, 90 koopen
Masten Zaagblokken, Gordingen,
Sparren, en veel Brandhout, 10
koopen Willigen, Kanada en 6 koo-
pen Schaarhout.